

LBRIS

We know
books

Editura Cartea Actuală 3C, Colecția „Literatură și Artă”,
București

Coperta și grafica: Cornel Constantin Ciomâzga

DTP: Ciprian Șoim

Tehnoredactor: Flori Stoian

Redactor: Cristina Vânătoru

©Cornel Constantin Ciomâzga

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această
publicație nu poate fi reprodusă, stocată pe vreun sistem
de memorare sau transmisă în orice altă formă sau prin
orice mijloace, electronice, mecanice și de fotocopiare,
fără acordul scris al proprietarului dreptului de autor.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CIOMĂZGĂ, CORNEL CONSTANTIN

Fericirea altfel / Cornel Constantin Ciomâzga. - București : Cartea
actuală 3C, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-973-87180-4-3

821.135.1

Printed in Romania

CORNEL CONSTANTIN CIOMĂZGĂ

FERICIREA

altfel

EDITURA CARTEA ACTUALĂ 3C
BUCUREȘTI - 2025

ÎNTÂMPINARE

Această carte este mirarea de-o viață a autorului în fața paradoxurilor fericirii.

Deși astăzi parcă se vorbește despre fericire mai mult ca oricând, ea încă și mai abitur se codește în a se face cunoscută, continuând să rămână tot mai evazivă.

A fost și este invocată în discursuri motivaționale, revendicată în reclame și promisă în calupurile de publicitate, analizată în tratate de filosofie și psihologie, căutată în terapii și varii spiritualități, prezentată în prelegeri și tâlcuită în predici, dar totuși ceva esențial încă lipsește. Parcă am vorbi cu entuziasm despre o lumină pe care o explicăm cu de-amănuntul și o tot descriem și ne dorim tot mai mult s-o aprindem, dar numai nu reușim odată. Și asta pentru că, de fapt, se dovedește, cu fiecare zi ce trece, că noi n-am știut niciodată să facem asta, iar astăzi încă și mai puțin cunoaștem.

De la Aristotel la Montaigne, de la Epicur la Kierkegaard, de la părinții pustiei la psalmii lui David, omenirea a tot încercat

să fixeze cumva fericirea, s-o prindă într-o formulă, s-o explice rațional sau s-o „îmblânzească” duhovnicește. Și totuși, în pofida acestor eforturi, ea a continuat să rămână ceea ce-a fost întotdeauna: un orizont care se depărtează pe măsură ce te apropii de el.

Filosofii au căutat-o în echilibru, în virtute, în moderație sau în înțelepciune; **părinții pustiei**, în despățimire, în liniște, în lepădare de sine; **modernii**, în plăcere, în divertisment, în succes, în performanță, în psihologie pozitivă sau *mindfulness*¹.

Fiecare epocă a avut fericirea ei. Așa cum a avut și are și îmbrăcămintea, cum a avut și are moda, cum au avut și au chiar și unele credințe voga și perioadele lor.

Fericirea adevărată, însă, cea care nu se clatină orice ar fi, n-a fost niciodată un accesoriu de epocă. Ea aparține unei geografii adânci, unei patrii interioare greu de cunoscut fără schimbarea minții mai întâi, fără metamorfoza inimii mai apoi și, în final, fără schimbarea ființei cu totul.

Această carte are cutezanța de a promite și de a oferi rețeta unei adevărate fericiri.

Fericirea altfel.

Dar pentru ca să descoperi această rețetă, mai întâi ea te cheamă într-o călătorie. Trebuie să parcurgi un drum lung dar spectaculos. Un drum cu oferte ideatice insolite, cu scurtături impresionante pe traseele marilor biblioteci, cu salturi și tumbe prin teritoriile operelor grandioase ale timpului, cu mirări pe itinerariile întortocheate ale sapienței, cu răsfoiri de grele fragmente din adâncă filosofie antică, cu popasuri odihnitoare prin taințe de gânduri și rugăciuni de pustie și prin bucuria ascultării tainicelor ecouri ale gnozelor și revelațiilor patristice.

Și tot așa, până acolo unde vei afla sigur că fericirea nu este doar un cuvânt, ci este o existență incontestabilă.

Fericirea altfel despre care vorbește această carte nu se cumpără, nu se cucerește, nu se învață ca o tehnică oarecare. Ea se primește, asemenea harului, printr-o deschidere unică și neașteptată a inimii.

Așadar, celui care va parcurge aceste pagini îi este propus un exercițiu insolit: acela de a deprinde vederea nevăzutului și înțelegerea neînțeleșului. De a învăța tăcerea cea mai grăitoare, reflecția cea mai

¹ Mindfulness = atenție complexă (engleză)

adâncă și discernământul acela care se relevă numindu-se dreaptă socoteală.

Fiecare capitol din această scriere oferă multiple idei, metode și soluții, dar mai ales dezvăluie reperatele autentice pentru o bună practică a **fericirii altfel**. O tainică lucrare a celei mai tăcute rucodelii a sufletului, ascunsă în faldurile rațiunii, hrănită doar din rugăciune, din recunoștință și dintr-o neîncetată uimire în fața existenței.

Poate că ar fi bine ca această carte să nu fie parcursă ca un manual, ci mai degrabă ca un îndrumar de călătorie.

Nu căuta în ea confirmările unor vechi metehne și ale unor mistificate formule ale fericirii, ci caută să-ți deschizi inima pentru ca să poată primi ineditul.

La capăt, când vei fi convins că **fericirea altfel** chiar există, atunci vei fi înțeles că lectura acestei cărți n-a fost doar o întreprindere intelectuală, ci a fost începutul celei mai importante schimbări. A ta. Cu totul.

Vei ști atunci că **Fericirea** nu se caută. Ea așteaptă să fie găsită **altfel**.

MITUL FERICIRII

Fericirea.
Un cuvânt greu ca o piatră de hotar.

Toți l-au rostit. Toți l-au căutat. Niciunul, însă, nu l-a prins în palme definitiv.

Anticii au văzut-o ca fiind *eudaimonia*. O stare de plenitudine, un acord între suflet și cosmos.

Aristotel a numit-o scopul suprem al vieții. Virtutea era cheia. O viață trăită cu echilibru, cu măsură, cu înțelepciune.

Stoicii au schimbat accentul. Pentru ei, fericirea era libertatea interioară. Independența față de hazard.

Seneca scria că *omul fericit e cel care își supune voința rațiunii*.

Iar **Epictet**, sclavul devenit filosof, spunea: *Nu lucrurile ne tulbură, ci felul cum le interpretăm*. O lecție pentru toate veacurile.

Evul Mediu a mutat centrul de greutate. Fericirea s-a identificat cu mântuirea. Nu în agora, ci în monastire. Nu în aplauze, ci în rugăciune. Fericirea nu mai era doar armonie, ci promisiune. O fericire deplină nu aici, ci Dincolo.

Inima mea neliniștită nu-și găsește odihna decât în Tine, scria Augustin.

Modernitatea a democratizat termenul. L-a coborât în stradă. L-a înscris în declarații solemne. *Dreptul la fericire*. Cuvinte tari, aproape juridice.

Omul modern a început să creadă că fericirea este un bun de consum. O marfă. Un obiect pe care-l cumperi și-l așezi în raftul din sufragerie.

Dar marfa se strică. Și odată cu ea se strică și inima. Rău.

Filosofia și literatura modernă au simțit această fractură.

Pascal nota: *Toți oamenii caută fericirea, până și cel care se spânzură.*

Dostoievski a zugrăvit chipuri frânte, oameni care, chiar și în crimă sau în prăbușire, tânjesc după o lumină mai înaltă, necutezând s-o numească fericire.

Eminescu a ridicat într-o oarecare măsură cortina iluziei: *Fericirea-i o minciună!*

Blaga, mai târziu, o numea *un fulger între două eternități*.

Noica o vedea ca pe o împăcare cu rostul propriu, ca pe o *ontologie domestică*.

Nici poporul nu s-a lăsat. **Creangă**, cu umorul său rustic, descria fericirea copi-

lăriei: o poiană, un joc, o libertate neștiută. Și tot el, maturul, în *Amintiri din copilărie*, recunoștea nostalgia după acea fericire irepetabilă, pierdută ireversibil.

Compară acum toate acestea cu **Psalmii**.

Acolo, fericirea nu este nici filosofică, nici estetică. Este limpede, directă, aproape brutală în simplitate.

Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor. Fericirea ca stare de curățire și de ascultare. O binecuvântare, nu o invenție omenească.

Astfel privită, fericirea apare ca un concept polimorf.

La greci – armonie.

La stoici – libertate interioară.

În Evul Mediu – mântuire.

În modernitate – drept.

În literatură – nostalgie, paradox, uneori amăgire.

În Scriptură – **dar și har**.

Și totuși, dincolo de toate aceste definiții, rămâne aceeași căutare.

Aceeași neliniște fundamentală.

Omul, mereu cu mâna întinsă, caută un fruct care, odată gustat, să nu se stingă.